خبر

۴ میلیون انصراف از دریافت یارانه تایید شد

متقاضیان یارانه به پلیس ۱۰+ بروند

■ **فارس:** رییس مرکز آمار ایران با تایید آمار چهارمیلیون انصرافی برای دریافت یارانه گفت: اگر هنوز کسی به هر دلیلی برای دریافت یارانه ثبت‌نام نکرده به پلیس ۱۰+ مراجعه کند تا نسبت به ثبت‌نام او اقدام شود. وی با تشریح آخرین اقدامات مرکز آمار کشور در بحث آمارگیری نفوس و مسکن امسال بیان داشت: اکنون در مرحله دوم آموزش نیروهای آمارگیر خود هستیم که با گزینش نهایی، در دوم آبان، ۵۴ هزار آمارگیر در سراسر کشور، آماده اعزام به شهرها و روستاها می‌شوند.

بخشنامه بودجه ۹۱ ابلاغ شد

■ **ایسنا:** معاون بودجه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور، بخشنامه پیش‌بینی منابع بودجه سال آینده کل کشور را ابلاغ کرد. در این بخشنامه آمده است: تمام دستگاه‌های اجرایی موضوع این بخشنامه در مهلت تعیین‌شده پیشنهاد خود را درخصوص میزان منابع قابل وصول برای درج در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور، با توجه به موارد موجود در بخشنامه تهیه و پس از تایید دستگاه اجرایی اصلی ذی‌ربط، حداکثر تا ۳۰مهر به این معاونت اعلام کنند. لازم به یادآوری است پس از مهلت مقرر، سیستم غیرفعال شده و امکان ورود اطلاعات وجود نخواهد داشت.

پیش‌بینی زمستان سرد در سال ۹۰

افزایش تولید گاز منتفی است

■ **فارس:** مدیرعامل شرکت ملی گاز با اعلام اینکه طبق پیش‌بینی سازمان هواشناسی، زمستان سردی را در پیش خواهیم داشت، افزایش تولید گاز در زمستان سال ۹۰ را منتفی دانست و گفت: قطر در حال حاضر ۲/۵ برابر ایران از گازپارس‌جنوبی برداشت می‌کند. جواد اوجی از سرمایه‌گذاری ۳۵ میلیارد دلاری در پنج‌سال آینده در صنعت گاز کشور خبر داد و افزود: با همت و تلاش کارمندان صنعت گاز کشور ان‌شاءالله ظرف دو الی سه سال آینده، ظرفیت تولید گاز کشور ۲/۵ برابر افزایش می‌یابد.

گفت‌وگوی اختصاصی «شرق» با زلمای خلیل‌زاد، سفیر سابق ایالات متحده در سازمان ملل، عراق و افغانستان

استقلال انرژی آمریکا از خاورمیانه در کوتاه‌مدت عملی نیست

رضا زندی

عکس: نیویورک‌تایمز

فارسی را «دری» صحبت می‌کند. نخستین مذاکره رسمی ایران و آمریکا، پس از ۳۰سال، در زمان سفارت او در بغداد انجام شد. ۶۰ سال پیش در مزارشریف به دنیا آمد. ۱۹ساله بود که به آمریکا مهاجرت کرد و در دهه‌های ۸۰ و ۹۰، نقش مهمی در سیاست‌های وزارت خارجه آمریکا و پنتاگون ایفا کرد. زلمای خلیل‌زاد، چنان به کاخ‌سفید نزدیک شد که از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵ به عنوان سفیر آمریکا در افغانستان منصوب شد. بعد از آن به عراق رفت و دو سال سفارت ایالات متحده در بغداد را اداره کرد. خلیل‌زاد همچنین بیست‌وششمین سفیر آمریکا در سازمان ملل متحد بود. زلمای خلیل‌زاد از گردانندگان اصلی کنفرانس بن بود که منجر به امضای توافقی میان گروه‌های مختلف افغان برای دولت‌سازی شد. وقتی هم او در بغداد سفیر بود، قانون اساسی عراق تدوین شد. این سیاستمدار نومحافظه‌کار حالا از دولت خارج شده است و در انستیتوی در واشنگتن مشاوره می‌دهد. از سیاست گرفته تا «نفت».

■■■

وزرای نفت ایران و عربستان یک‌ماه‌ونیم دیگر باید در اجلاس صدوشصتم اوپک کنار هم بنشینند. قاسمی در جایگاه رییس کنفرانس و النعیمی به‌عنوان سکاندار بزرگ‌ترین کشور تولیدکننده نفت. اقتصاد بیمار دنیا چشم‌انتظار همگرایی دو قطب تاثیرگذار اوپک است. آن هم پس از مقابله در اجلاس صدوپنجاه‌ونه. از همین‌روست که دبیرکل اوپک ماه آینده به ایران سفر می‌کند. حال روابط تهران – ریاض اما، امروز هیچ خوب نیست. اتهام آمریکا مبنی بر طرح ترور سفیر عربستان در واشنگتن، شرایط حساسی را روی تقویم نوشته است. اتهامی که از جانب مقامات ایران، رد شده است. سیاست، بازی پیچیده‌ای دارد. فردا، روز دیگری است و امروز، متفاوت از دیروز. «نفت» اما پای ثابت این بازی است، از دیروز تا فردا.

■■■

دو هفته پیش، وقتی نوزدهمین کنفرانس نفت و گاز خاورمیانه در دوبی برگزار شد، زلمای خلیل‌زاد، نخستین سخنران روز دوم کنفرانس بود. سخنرانی که حضورش «ایسام چلبی»، وزیر نفت سابق عراق را آزار داد. خلیل‌زاد درباره صحبت‌ها و چالش‌های نفت عراق صحبت کرد. وقتی جلسه تمام شد چلبی گفت‌وگوی مفصلی با شرق انجام داد. متن گفت‌وگو با وزیر نفت عراق در دوران صدام را به زودی در شرق خواهید خواند.

■■■

روز دوم کنفرانس نفت که در سالن «مینا السلام» به نیمه می‌رسد، حضار که برای نوشیدن قهوه وارد سالن استراحت می‌شوند سراغ زلمای خلیل‌زاد می‌روم تا با او گفت‌وگو کنم. مصاحبه را سخت می‌پذیرد. ترجیح می‌دهیم به زبان فارسی گفت‌وگو کنیم. طیف وسیعی از سوالات را می‌توان از خلیل‌زاد پرسید، اما کنفرانس نفتی است و فرصت ضیق. دو هفته پیش هنوز تنش جدید بر روابط تهران و واشنگتن سایه نینداخته بود. پس سوالاتم را از سیاست آمریکا برای کم کردن وابستگی‌اش به نفت خاورمیانه آغاز کردم و تا تاثیر تحریم دومین تولیدکننده اوپک در بازار یکپارچه انرژی پیش بردم. وقتی هم درباره نخستین مذاکره رسمی‌اش با هیات ایرانی در بغداد می‌پرسم، ترجیح می‌دهد آن را گذشته تلقی کند. بحران‌ها می‌آیند و می‌روند اما در هر شرایطی می‌توان در لابه‌لای سخنان سیاستمداران، یافتنی را یافت. حتی اگر گفت‌وگوی شرق با زلمای خلیل‌زاد دو هفته قبل (۱۱ مهر) از آغاز تنش جدی ایران و آمریکا انجام شده باشد. سفیری که حالا نفتی شده است.

■■■

↙ آقای خلیل‌زاد، در زمان سفارت شما در عراق، نخستین مذاکره رسمی ایران و آمریکا بین جناب‌عالی و سفیر وقت ایران در بغداد برگزار شد. اجازه بدهید به‌عنوان نخستین سوال نظرتان را درباره آن مذاکرات بپرسم؟

از مسایل مربوط به ملاقات با سفیر ایران بگذرید. اینها مربوط به گذشته است. بهتر است درباره مسایل روز صحبت کنیم.

↙ حالا که اینطور است سوالاتم را در حوزه نفت ادامه می‌دهم. جورج دبیلو بوش، رییس‌جمهور سابق آمریکا، پیش از این اعلام کرده بود که ایالات متحده قصد دارد تا وابستگی‌اش را به نفت خاورمیانه کم کند. به‌نظر جناب‌عالی تحقق این سیاست امکان‌پذیر است؟

این سیاست از سال‌ها قبل وجود داشته است. در دهه ۷۰ و در زمان کارتر هم این بحث وجود داشت. حتی قبل از آن و در دوره ریاست جمهوری آقای فورد هم پروژه‌ای به‌نام «استقلال انرژی» وجود داشت. حالا هم در این‌باره بحث‌های زیادی صورت می‌گیرد.

↙ این سیاست به نظر شما قابل تحقق است؟

بعضی‌ها هستند که معتقدند برای رسیدن به این هدف باید هرچه سریع‌تر روی نفت و همچنین انرژی‌های نو و انرژی‌های خورشیدی در آمریکا سرمایه‌گذاری کنیم. اما چون تولید انرژی در خاورمیانه ارزان‌تر است، رقابت مشکل است. ضمن اینکه باید گفت بازار انرژی یک بازار جهانی است. اتفاقی که در دنیای انرژی در یک نقطه می‌افتد، در نقطه دیگر تاثیر می‌گذارد. انرژی در خاورمیانه خیلی زیاد است و نقش مهمی در بازار دارد. پس، استقلال انرژی از خاورمیانه در آینده نزدیک عملی به نظر نمی‌رسد.

↙ بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت خاورمیانه، عربستان است. برخی معتقدند به‌دلیل وابستگی آمریکا به نفت عربستان، این کشور توانسته است در مواردی، با حمایت آمریکا حاشیه امنیتی برای خود ایجاد کند. مثلا در مورد حقوق بشر. نظر شما چیست؟

فکر نمی‌کنم این نکته‌ای که شما گفتید به دلیل اتکای آمریکا به نفت عربستان درست باشد. اما به‌دلیل آنکه عربستان در بازار انرژی جهان، نقش مهمی دارد و بازار انرژی هم یکپارچه است، از طرف همه توجه خاصی به عربستان صورت می‌گیرد. چرا که سیاست‌های عربستان یا اتفاقی که در این کشور می‌افتد می‌تواند به‌صورت کلی، تاثیر بزرگی در بازار انرژی دنیا داشته باشد. هر اتفاقی در عربستان می‌تواند قیمت نفت را خیلی بالا ببرد. اگر عربستان تولیدش را کم و زیاد کند، تاثیر مهمی در قیمت نفت خواهد داشت. به همین دلیل عربستان اهمیت به‌خصوصی در جهان دارد.

↙ آقای خلیل‌زاد، به‌عنوان سفیر سابق ایالات‌متحده در عراق، فکر می‌کنید برنامه افزایش تولید نفت این کشور تا سقف ۱۲ میلیون بشکه در ۱۰سال آینده به نتیجه برسد؟ شما آینده وضعیت امنیتی در این کشور را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

یک وقتی درباره رساندن تولید نفت عراق به روزانه ۱۲میلیون بشکه صحبت می‌کردند اما الان در مورد رساندن تولید نفت عراق به روزانه هفت تا هشت میلیون بشکه بحث می‌کنند. برای رسیدن به این هدف، امکان خوبی وجود دارد اما اینکه در چه مدت زمانی به این هدف برسند، به مسایل امنیتی و سیاسی ربط پیدا می‌کند. با وجود مشکلاتی که در عراق وجود دارد اما، من به موفقیت برنامه‌های نفتی عراق خوش‌بینم. حالا ممکن است وقت بیشتری لازم داشته باشد.

↙ شما فکر می‌کنید عراق برای افزایش تولید نفتش به چقدر زمان نیاز داشته باشد؟

نمی‌توان بدبینانه صحبت کرد. اما فکر می‌کنم اگر عراق وضع سیاسی و امنیتی خوبی داشته باشد زودتر به هدفشان می‌رسند. اما اگر وضع سیاسی و امنیتی در عراق بد شود، مدت بیشتری طول خواهد کشید. این احتمال هم هست. اما نه زیاد.

↙ آقای سفیر، آمریکا الان دومین تولیدکننده نفت اوپک را تحریم کرده است. شما در همین مصاحبه اعلام کردید که بازار انرژی دنیا یکپارچه است. آیا فکر نمی‌کنید تحریم نفتی ایران، کل بازار انرژی را در طولانی‌مدت دچار مشکل خواهد کرد.

من فکر می‌کنم این هم مهم باشد که بررسی کنید که تحریم چه تاثیری در مسایل داخلی ایران گذاشته است. من تعجب کردم که چرا ایران به تمام کوشش‌های رییس‌جمهور اوباما، به‌خصوص در سال اول عکس‌العمل مثبت نشان نداد. آقای اوباما برای اولین بار حکومت ایران را به نام رسمی‌اش یعنی «جمهوری اسلامی ایران» خطاب کرد و نامه‌هایی برای ایران نوشت. اوباما برخلاف دوره‌های قبل می‌خواست از طریق تماس و گفت‌وگو مسایل را حل کند. نمی‌دانم چرا ایران داشتن رابطه با آمریکا یا دست دادن به این کشور را خطر می‌بیند. فکر می‌کنم نکته مهم سیاست‌های داخلی ایران است. تا این موضوع روشن نشود ممکن است خارجی‌ها مسایل را درست درک نکنند.

↙ آقای خلیل‌زاد، مقامات ایران به پیشنهاد مذاکره آقای اوباما اعتماد نکردند. آنها معتقدند گام عملی از سوی دولت آمریکا برای بهبود روابط برداشته نشد. مثلا اموال ایران در آمریکا را آزاد نکردند یا این‌طور موارد. بنابراین پیشنهاد مذاکره آقای اوباما، از طرف مقامات تهران، واقعی ارزیابی نشد.

این مساله بالاخره باید از یک جایی شروع می‌شد. اگر ایرانیان عکس‌العمل مثبتی نشان می‌دادند و اعتماد می‌کردند می‌شد چیز بیشتری به‌وجود بیاید. نمی‌توان همه چیز را به یک‌باره حل کرد. البته فکر می‌کنم الان با توجه به انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا و مسایل داخلی ایران، موضوع بهتر شدن رابطه مشکل‌تر از گذشته شده است.

↙ اگر بخواهید رو به آینده صحبت کنید، مساله روابط ایران و آمریکا را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

تغییر سیاست‌ها در ایران مشکل است. در آمریکا هم، چون به سمت انتخابات پیش می‌رویم پیشبرد این بحث مشکل خواهد بود.

↙ صنعت نفت ایران به اندازه تولید بیش از ۳/۵میلیون بشکه نفت در دنیا، تاثیرگذار است. جناب‌عالی فکر نمی‌کنید برای اینکه بازار نفت دنیا متوازن حرکت کند باید تحریم‌ها از روی صنعت نفت ایران برداشته شود؟

فکر کنم این مساله مشکل خواهد بود. ضرورت دارد که ایران رابطه‌اش را با دنیا بهتر کند. دنیا هم می‌خواهد که رابطه‌اش با ایران بهتر باشد. برای تولید بیشتر نفت در ایران، تکنولوژی بهتر و مشارکت دادن شرکت‌های بین‌المللی لازم است. همان‌طور که در عراق انجام می‌شود. برای اینکه این اتفاق بیفتد روابط سیاسی باید بهتر شود. چون سیاست بالای سر اقتصاد است و بر همه مسایل تاثیر می‌گذارد.

↙ آیا شما پیشنهاد مشخصی در این مسیر دارید؟

هنوز خیر.

نکته

- موضوع بهتر شدن رابطه ایران و آمریکا مشکل‌تر از گذشته شده است
- چون تولید انرژی در خاورمیانه ارزان‌تر است رقابت مشکل است
- هر اتفاقی در عربستان می‌تواند قیمت نفت را خیلی بالا ببرد
- الان در مورد رساندن تولید نفت عراق به روزانه ۷ تا ۸ میلیون بشکه بحث می‌کنند
- آقای اوباما برای اولین بار حکومت ایران را به نام رسمی‌اش یعنی «جمهوری اسلامی ایران» خطاب کرد
- اگر ایرانیان عکس‌العمل مثبتی نشان می‌دادند و اعتماد می‌کردند می‌شد چیز بیشتری به‌وجود بیاید. نمی‌توان همه چیز را به یکباره حل کرد

طلا

عقب‌نشینی قیمت سکه

■ **شرق:** بازار سکه مدتی است که برخلاف جهت قیمت‌های جهانی حرکت می‌کند، به این ترتیب در شرایطی که در بازارهای بین‌المللی هر اونس طلا با ارزش‌تر شده بود اما سکه معمولا در بیشتر روزهای فعالیت بازار بخشی از ارزش خود را از دست می‌داد. در حالی که قیمت‌های جهانی همین یک ماه پیش رو به نزول گذاشته بود، بازار مسکوکات طلایی بر تدوام رشد قیمت و رکوردزنی در آن سوی مرز ۶۰۰ هزار تومان اصرار داشت. محمد کشتی‌آرای، رییس اتحادیه کشوری طلا و جواهر دلیل این افت قیمت را ارزان شدن دلار در بازار ارز ایران می‌داند و معتقد است: بازار سکه این هفته با توجه به کاهش قیمت ارز در هفته گذشته و همچنین ثابت ماندن قیمت جهانی طلا متعادل خواهد بود. در آخرین روز معاملاتی هفته گذشته هر سکه بهار آزادی طرح قدیم ۵۹۰ هزار تومان قیمت خورد که دو هزار تومان کمتر از ارزش آن در روز چهارشنبه بود، این در حالی است که خرید هر سکه بهار آزادی طرح قدیم در همین روز ۵۶۳هزار تومان خرج روی دست مشتریانش می‌گذاشت.

طلا و سکه	قیمت (تومان)	تغییر (تومان)
بهار آزادی طرح قدیم	۵۹۰۰۰۰	−۲۰۰۰
بهار آزادی طرح جدید	۵۶۳۰۰۰	−۳۰۰۰
نیم سکه بهار آزادی	۲۶۳۰۰۰	−۱۰۰۰
ربع سکه بهار آزادی	۱۴۳۰۰۰	−۱۰۰۰
هرمثقال طلای ۱۸ عیار	۲۲۹۵۷۰	−۷۵۰
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۴۹۸۲۰	−۱۶۰

ارز

مدیریت شناور نرخ دلار

■ **شرق:** بازار ارز مدتی است که بر مدار تعادل حرکت می‌کند. دست‌کم اینکه دلار دست از رکوردزنی‌های پی‌درپی برداشته و روی دامنه کوتاهی در حال نوسان است. هفته گذشته هم با توجه به همین روال، قیمت‌ها در چهارراه استانبول در نوسان بود و اگرچه به پیش نمی‌رفت اما بر ادامه حضور در مرز هزار و ۲۰۰ تومان اصرار داشت. در آخرین روز کاری هفته هم دلار با یک تومان افزایش قیمت یک روز با ثبات را به آخر رساند. هر واحد از پول این کشور روز پنجشنبه هزار و ۲۳۰ تومان از سوی صرافی‌ها خریداری می‌شد و هزار و ۲۳۶ تومان فروش می‌رفت. در مورد پوند هم البته وضع بر همین منوال بود. قیمت فروش واحد پول انگلیس روز پنجشنبه تغییری نکرد تا ارزش آن در پنج قدمی دو هزار تومان باقی ماند. اما یورو واحد پول اروپایی در این روز شاهد رشد پنج تومانی قیمت بود. هر واحد یورو در بیست و یکمین روز مهر از سوی صرافی‌ها هزار و ۶۹۸ تومان خریداری می‌شد و هزار و ۷۰۵ تومان فروش می‌رفت. این در حالی است که رییس‌کل بانک مرکزی کاهش قیمت ۸۰تومانی نرخ دلار در یک هفته اخیر را نشانه‌ای از مدیریت شناور نرخ دلار از سوی این بانک می‌داند. بهمنی گفت: برای جلوگیری از فساد و رانت باید قیمت ارز و سکه را بر اساس عرضه و تقاضا تعیین کنیم و نمی‌توانیم کمتر از قیمت بازار ذخایر کشور را حراج کنیم.

ارز	قیمت (تومان)	تغییر (تومان)
دلار آمریکا	۱۲۳۶	+۱
یورو	۱۷۰۵	+۵
پوند انگلستان	۱۹۵۵	−
دلار کانادا	۱۲۲۴	+۴
یک‌صد ین ژاپن	۱۶۳۰	+۳۰
درهم امارات	۳۴۰	+۲

تالار شیشه‌ای

سکوت سهامداران

■ **شرق:** بورس تهران هفته گذشته را با رشد حجم و ارزش معاملات به آخر رساند؛ با این‌همه تحول خاصی از منظر رشد شاخص به چشم نیامد. هفته گذشته نوسان جهانی قیمت‌ها نسبتا آرام‌تر ادامه یافت و البته روند حرکتی بیشتر به سمت مثبت بود تا منفی. همچنین اوایل هفته با رشد بازارهای جهانی، جو امیدواری بیشتری در بازار ایجاد شد که تا حدودی نوسان مثبت قیمتی را به همراه داشت. به جز این گزارش‌های شش‌ماهه چند شرکت بورسی هم منتشر شد اما عموما تعدیل مثبت این شرکت‌ها با توجه به شرایط ابهام‌آمیز کلی بازار نادیده گرفته شد. چادرملو و ارتباطات سیار دو شرکتی بودند که شروع خوبی برای گزارش‌های شش‌ماهه داشتند. در ادامه پتروشیمی پردیس رشد ۲۳درصدی سود را به رخ کشید که تنها یک روز قیمت سهم را مثبت کرد. هفته پیش بازار شاهد فروش بلوک‌های سرمایه‌گذاری ملی از سوی گروه بهمن هم بود. خریدار بلوک‌ها، بانک تجارت بود تا بانک تجارت به دلیل برخوردار نبودن از شرکت سرمایه‌گذاری مستقل، احتمالا در آینده انتقال سبد سهام قابل ملاحظه خود را به سرمایه‌گذاری ملی در دستور کار خواهد داشت.

شرح	هفته	تغییر
کل معاملات (میلیارد ریال)	۵/۸۹۵	+۱۲۷/۴
سهام معامله شده (میلیون)	۲/۰۶۸	+۱۳۲/۴
دفعات معامله	۸۶/۳۴۶	− ۴/۱
تعداد خریداران	۳۰/۰۸۹	−۰/۱
روزهای فعالیت	۵	۰/۰